

SECTION 6. FEATURES OF TRAINING SPECIALISTS IN NATURAL SCIENCES

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-656-0-14>

THE PLACE OF THE COMPETENCY APPROACH IN THE ORGANIZATION OF BIOLOGICAL TRAINING FOR BACHELORS OF PHYSICAL THERAPY

МІСЦЕ КОМПЕТЕНТНОГО ПІДХОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ БІОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Hurniak O. M.

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Teacher at the Department of
Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Гурняк О. М.

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Методологічною складовою сучасної медичної освіти є компетентнісний підхід. При цьому професійна компетентність особистості розглядається не лише як сукупність набутих нею знань, умінь і практичних навичок, а також і як інтегративна характеристика фахівця, що визначає його здатність до ефективного розв'язання складних професійних завдань у сфері охорони здоров'я [1]. Впровадження компетентнісного підходу до підготовки бакалаврів фізичної терапії відіграє ключову роль у забезпеченні становлення кваліфікованих спеціалістів [2; 3]. Обговорюючи питання про впровадження сучасних підходів до формування професійних компетентностей в фахівців з реабілітації, можна виділити ряд ключових аспектів, на які варто

звернути увагу для покращення підготовки сьогоденних студентів, зокрема: на міжнародну стандартизацію освітнього процесу; на впровадження компетентнісного підходу; на створення умов для безперервного професійного розвитку особистості. При цьому компетентнісно орієнтована організація навчального процесу з відповідних дисциплін має бути спрямованою на підготовку фахівця, спроможного до неформального, творчого поєднання теоретичних знань та практичних навичок у професійній діяльності, особливо в умовах вирішення складних чи нестандартних ситуацій, що можуть виникати за потреби у наданні необхідної медичної допомоги пацієнтові [4]. Таким чином, впровадження компетентнісного підходу, що базується на сучасних досягненнях педагогічної науки і практики, є невід'ємною складовою формування освічених фахівців у системі вищої медичної освіти. Якість їх професійної підготовки значною мірою пов'язана з науково виваженим і обґрунтованим змістовим наповненням відповідних освітніх програм та впровадженням ефективних методів навчання здобувачів вищої освіти. Так, комплекс інноваційних освітніх технологій за їх коректного використання в організації навчального процесу з дисципліни має сприяти формуванню в майбутніх фахівців у галузі медицини професійних якостей, готовності до самостійної практичної діяльності, посилювати прагнення особистості до професійного розвитку у подальшому.

Освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація» (спеціалізація – 17.01 Фізичний терапевт) галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», що впроваджується в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, чітко визначено комплекс загальних компетентностей, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та інтегральну компетентність, яких мають набути студенти за час навчання [5]. Процес формування таких компетентностей у здобувачів вищої медичної освіти відбувається поступово, у ході послідовного опанування передбачених вказаною освітньо-професійною програмою конкретних освітніх компонент, серед яких важливе місце посідають ті, що відносяться до групи природничо-наукових. До них належить, зокрема, навчальна дисципліна «Медична біологія», що визначена згаданою освітньо-професійною програмою як вибірковий компонент. Для забезпечення оволодіння навчальним матеріалом з цієї дисципліни передбачені, зокрема, лекції та практичні заняття для студентів, виконання ними самостійної роботи. Викладання навчальної дисципліни «Медична біологія» спрямоване на формування в здобувачів вищої медичної освіти цілісного наукового бачення світу, у тому числі

різнопланових медико-біологічних аспектів життєдіяльності людини з окремим акцентом на її генетичних особливостях і пов'язаних з ними питаннях індивідуального розвитку організму, на характері взаємовідносин людини з біотичними чинниками оточуючого її навколишнього середовища. Цьому сприяють використання в навчальному процесі підготовлених за участі науково-педагогічних працівників кафедри біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця навчальних книг [6; 7]. Оволодіння вказаною навчальною дисципліною базується на тих знаннях з різних розділів біології (загальної біології, біології людини, біології тварин, біології рослин), які сьогоднішні студенти отримали раніше в закладах освіти доуніверситетського рівня. Адже розроблена на підставі положень згаданої вище освітньо-професійної програми, розрахованої на підготовку бакалаврів фізичної терапії, безпосередньо робоча програма навчальної дисципліни «Медична біологія» за своїм тематичним наповненням є структурованою на три змістові модулі: «Основи біології клітини та індивідуального розвитку», «Основи генетики людини», «Біосфера і людина. Основи паразитології», оволодіння навчальним матеріалом з яких є складовою формування природничо-наукової компетентності в здобувачів вищої освіти. У подальшому це має сприяти їм у кращому засвоєнні знань та набутті практичних навичок з комплексу дисциплін як фундаментального, так і професійно-орієнтованого спрямування, що є запорукою підготовки кваліфікованих фахівців.

Література:

1. Халло О. Є. Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх фахівців медичної галузі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2024. № 95. С. 67–70. DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2024.95.12>
2. Ткачук О. Г., Чепурна Н. О. Управлінські аспекти підготовки фізичних терапевтів: досвід США. *Health & Education*. 2023. Вип. 4. С. 289-294. <https://doi.org/10.32782/health-2023.4.43>
3. Баран О. А., Тимрук-Скоропад К. А. Компетентнісний підхід до спеціалізованої підготовки фізичних терапевтів у педіатрії України (огляд літератури та власних даних). *Medical Science of Ukraine / Медична наука України*. 2024. Vol. 20. № 4. Р. 156–167. <https://doi.org/10.32345/2664-4738.4.2024.17>
4. Губенко І. Я., Степанова Г. М., Шевченко О. Т. Сучасні підходи до розвитку професійних компетентностей фахівців з реабілітації. *Rehabilitation & Recreation*. 2025. Том 19. № 1(2025). С. 61–74. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2025.19.1.6>

5. Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація» (спеціалізація – І7.01 Фізичний терапевт) галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», кваліфікація: «Бакалавр фізичної терапії». Київ : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2025. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1MfDdrC9OTriXcYIiu0429A4fMKrMd_7b

6. Медична біологія : підручник / В. П. Пішак, Ю. І. Бажора, Ш. Б. Брагін, З. Д. Воробець, С. І. Дубінін, Г. Ф. Жегунов, Л. Є. Ковальчук, В. О. Корольов, О. В. Костильов, Н. А. Кулікова, Р. П. Піскун, О. В. Романенко, О. Г. Слесаренко, М. В. Стеблюк, С. М. Федченко ; за ред. В. П. Пішака, Ю. І. Бажори. Видання 3-тє. Вінниця : НОВА КНИГА, 2017. 608 с.

7. Медична біологія : посібник з практичних занять / О. В. Романенко, М. Г. Кравчук, В. М. Грінкевич, О. В. Костильов ; за ред. О. В. Романенка. 2-ге вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.